

Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Alan Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi

¹Murat Kangalgil, ¹Fatih Özgül

¹Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sivas ORCID ID:0000-0002-7480-199X

¹Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Sivas ORCID ID:0000-0002-8671-9854

Öz

Orijinal Makale

Bu araştırmanın amacı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin incelenmesidir. Araştırma 2017-2018 öğretim yılında 650 Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencisi ile yapılmıştır. Öğrenci tutumlarının ölçülmesi için Diker-Coşkun, Demirel (2010) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” kullanılmıştır. Orjinal ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .89 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde, bağımsız gruplarda “t” testinden ve çok yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmış, hata payı 0,05 alınmıştır. Araştırma bulgularında; Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde cinsiyete göre ve yaş gruplarına göre fark anlamlı bulunamamıştır (p>0.05). Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre ve sınıflara göre fark anlamlı bulunmuştur (p<0.05). Elde edilen bulgulardan hareketle beden eğitimi ve spor eğitimi alan lisans öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin olumlu olduğu söylenebilir.

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 17.12.2018

Kabul Tarihi: 26.12.2018

Online Yayın Tarihi: 30.12.2018

Anahtar kelimeler:

Yaşam Boyu Öğrenme, Beden Eğitimi ve Spor, Öğrenci.

Investigation of Physical Education and Sports Training Students in Lifelong Learning Trends

Abstract

Original Article

The aim of this study was to examine the Lifelong Learning Trends of the students of the Physical Education and Sport High School. The study was carried out with 650 School of Physical Education and Sports students in the 2017-2018 school year. Lifelong Learning Trends Scale developed by Diker-Coşkun and Demirel (2010) was used to measure student attitudes. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the original scale was .89. In the analysis of the data, "t" test and multivariate analysis of variance (ANOVA) test were used in independent groups and the significance level was taken as 0.05. In research findings; There was no significant difference in the lifelong learning tendency of students participating in the survey according to sex and age groups (p > 0.05). Differences were found to be significant (p < 0.05), according to the sections of the students who participated in the research (in favor of the Department of Coaching Education) and according to the classes. It can be said that the lifelong learning trends of undergraduate students receiving physical education and sport education are positive.

Article Info

Received: 17.12.2018

Accepted: 26.12.2018

Online Published: 30.12.2018

Keywords:

Lifelong, Physical Education and Sports, Student

GİRİŞ

Yaşam boyu öğrenme, örgün ve yaygın eğitim süreçlerini kapsayan bir kavramdır. Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili “birey, eğitim ve toplum” kavramlarını içeren bir felsefe geliştirilmiş ve Kalen’e göre (1979) ilk yıllarda yaşam boyu öğrenme; “eğitim hizmetlerinin okul yaş sınırları dışına yayılması, eğitime yaşam kalitesini artıran bir araç olarak gösterilen ilginin artması, günlük yaşamın ihtiyaçları ile bağlantılı eğitim alanlarının geliştirilmesi, eğitim ile ilgili kararlara çalışanların, ailelerin ve toplum üyelerinin katılması” olarak açıklanmıştır (Akt. Akkuş, 2008). Sonraki yıllarda ise yaşam boyu öğrenme, okul öncesi yaşlardan başlayıp emeklilik sonrasına kadar devam eden tüm örgün ve informal öğrenmeleri kapsayan bir süreç olarak algılanmıştır (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012). Yaşam boyu öğrenme; gelişen yaşam standartlarına ayak uydurabilme, küreselleşen ekonomik dünyaya doğru atılan adımda insan gücünün etkili biçimde kullanılması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin geniş alanlara aktarılıp yayılması, üretim ve hizmet sektörlerinde kullanılacak bilgi ve becerilere sahip bir nüfusa duyulan ihtiyaç doğrultusunda, insan yetiştirmeyi hedefleyen yeni bir yaklaşımdır. Yaşam boyu öğrenme kavramının temelinde yatan anlayış; değişimin bir olgu olarak kabul edilmesi olup, değişime ayak uydurabilecek bir işgücü piyasası yaratmakla beraber, yeni değişimlerin gündeme getireceği yeni iş ve beceri gereksinimlerine de yanıt verebilecek, geleceğe dönük yatırımları olan insan kaynakları ortamının yaratılmasını kapsamaktadır (DPT, 2001). Dinevski ve Dinevski (2004), yaşam boyu öğrenme kavramını, yer, zaman, yaş, sosyal-ekonomik düzey gibi kısıtlamalar olmaksızın örgün eğitim, yaygın eğitim, mesleki eğitim, hizmet içi eğitim gibi yaşam boyunca gerçekleşen eğitim-öğretim süreci olarak tanımlamaktadır. Kulich (1982) yaşam boyu öğrenmeyi bireye yaşamları boyunca eğitimin sunulması olarak tanımlamış, White (1982) ise bireylerin yaşamlarını yönetebilmeleri için gerekli bilgileri edinmesi şeklinde ele almıştır (Akt. Günüş, Odabaşı, Kuzu, 2012: 310). Avrupa Birliği, yaşam boyu öğrenmeyi, “bilgi, beceri ve yeterliliği geliştirmek amacıyla belirli bir süreyle yapılan eğitim faaliyetlerinin tümü” şeklinde tanımlamaktadır (Turan, 2005: 87). Yaşam boyu öğrenme; kişisel, sivil, sosyal ve/veya istihdam ile ilişkili bir bakış açısı içinde bilgi, beceri ve yetkinlikleri geliştirmek amacıyla tüm yaşam boyunca üstlenilen her türlü öğrenme etkinliklerini kapsamaktadır. Yaşam boyu öğrenme; örgün öğrenmeyi, yaygın öğrenmeyi, teknik eğitim ve becerilerin kazanılmasını sağlayan kursları, iş yerinde kazanılan mesleki becerileri ve diğer becerilerin kazanılmasına yol açan öğrenmeyi de içermektedir. Bu yüzden yaşam boyu öğrenme yaş, statü ya da eğitim seviyesine bakılmaksızın okullarda, üniversitelerde, evde, işte ya da toplum içinde diğer herhangi bir yerde gerçekleştirilebilmektedir (Aksoy, 2008).

Ülkemizde 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Strateji planına uygun olarak “Hayat Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesi” hazırlamıştır. Bu belge ile temel amaç bireylere bilgi ve yeteneklerini geliştirebilecekleri farklı öğrenme ortamları oluşturmaktır. Yaşam boyu öğrenime baktığımızda üç tür eğitimin olduğu görülür. Birincisi okullarda bir müfredat dahilinde verilen eğitimdir (formal). İkincisi okul dışında daha çok mesleki becerileri geliştirmeye dayalı diploma yerine sertifika veya yeterlik belgesi verilen eğitimlerdir (nonformal). Üçüncüsü ise bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda ya zayıf oldukları bir alanı güçlendirmek, ya da sevdikleri bir konuda daha çok bilgi ve yetenek sahibi olmak üzere

aldıkları eğitimidir (informal). İlk ikisi toplumsal iken sonuncusu bireyseldir. İlk ikisi yönetim tarafından toplum için düşünülür ve gerçekleştirilirken üçüncüsü bireylerden gelen talep doğrultusunda şekillenmektedir. Dolayısıyla daha esnektir ve ilki kadar kurumsal olmazlar. Üçüncüsü birey haklarının ve demokrasinin gelişmiş olduğu ülkelerde daha yaygındır (METEK, 2009). Yaşam boyu eğitim kavramında yeni olan şey; hayatın her alanında ortaya çıkan bu tür eğitim etkinliklerine sistemli bir bütünlük kazandırma düşüncesidir. Bu özellikle bireyin çok fazla bilgi bombardımanı ile bunaldığı ve eğitim için fırsatların daha fazla olduğu durumlarda zorunludur (Kurt, 2000). Yaşam boyu öğrenme, bireylerin yaşam sürelerince içinde bulunacakları her türlü ortam ve çevre için gereksinim duyacakları tüm bilgi, beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesine olanak tanıyan her türlü öğrenme eylemini kapsayan bir süreç olduğundan (Turan, 2005: 87), yaşam boyu öğrenmeye son yıllarda ilginin artması, yaşam boyu öğrenmenin iş olanaklarına olan etkisi ve değişimlere uyum sağlanması açısından önemini daha da arttırmıştır. Günümüzde küreselleşme hızı (Temel, 2016) ve değişen iş koşulları ile beraber iş alanları değişmekte ve beceri sahibi olmadan yapılan işler yok olmaktadır. İnsanlar işlerini koruyabilmek için daha fazla bilgi ve beceriye ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle bireyler formal eğitimi tamamladıktan sonra da eğitimlerine devam etme ve kendilerini geliştirme ihtiyacı duymaktadır (Erdamar, 2011). Dowling ve diğ. (2004)'e göre mesleki bağlamda yaşam boyu öğrenme, bireyin meslekte daha iyi bir performans sağlaması için işlevsel bilginin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Bu anlamda üniversitelere önemli görevler düşmektedir (Akt. Günüş, Odabaşı, Kuzu, 2012). Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, beden eğitimi ve spor alanında eğitim-öğretim gören üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlenmesi ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmasıdır. Bu çalışma, beden eğitimi ve spor alanında eğitim-öğretim gören insanların yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirleyerek bu konuda yapılan çalışmalara dayanak olması ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin yeniden gözden geçirilmesi aşamasında katkıda bulunulması açısından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Spor eğitimi alan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin belirlendiği bu çalışma, tarama modelinde nicel bir araştırmadır.

Araştırma Grubu

Araştırma, 2017-2018 öğretim yılında 19 Mayıs Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Cumhuriyet Üniversitesi ve Sütçü İmam Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında öğrenim gören 650 öğrenci ile yapılmıştır. Öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri tablosu

<i>Değişkenler</i>	<i>Alt Kategoriler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	255	60,8
	Erkek	395	39,2
Üniversite	19 Mayıs Üniversitesi	232	35,7
	Cumhuriyet Üniversitesi	151	23,2
	Sütçü İmam Üniversitesi	267	41,1
	18	22	3,4
	19	105	16,2
Yaş	20	174	26,8
	21	141	21,7
	22	208	32,0
	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	268	41,2
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü	310	47,7
	Spor Yöneticiliği Bölümü	72	11,1
	1. Sınıf	117	18,0
Sınıf	2. Sınıf	193	29,7
	3. Sınıf	184	28,3
	4. Sınıf	156	24,0

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Diker-Coşkun ve Demirel (2010) tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği (YBÖEÖ)” kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemek amacıyla geliştirilen YBÖEÖ, 27 maddeden oluşmaktadır. Altılı Likert dereceleme türünde hazırlanan ölçeğin maddeleri, “1- hiç uymuyor ve 6- çok uyuyor” aralığında puanlanmaktadır. Ölçeğin kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Orjinal ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (α) .89 bulunmuştur (Diker-Coşkun ve Demirel, 2010). Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (α) .91 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, parametrik test varsayımları yerine getirildiğinden (Kolmogorov-Smirnov) bağımsız iki gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken bağımsız gruplarda iki ortalama arasındaki farkın önemliliği (t testi) testinden ve çok yönlü varyans analizi (ANOVA) testinden yararlanılmış, hata payı 0,05 alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 2. Cinsiyete göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri tablosu

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	df	p
Kadın	254	3,9972	,67459	-1,702	645	,89
Erkek	393	3,9085	,62869			

p>0,05

Tablo 2’de cinsiyete göre öğrencilerin yaşam boyu eğilim puanları t testi ile karşılaştırılmış ve fark anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 3. Yaş’a göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri tablosu

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	1,819	4	,455	1,084	,364
Grupiçi	269,465	642	,420		
Toplam	271,284	646			

p>0,05

Tablo 3’de yaş’a göre öğrencilerin yaşam boyu eğilim puanları t testi ile karşılaştırılmış ve fark anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Tablo 4. Bölümlere göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri tablosu

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	2,882	2	1,441	3,458	,032
Grupiçi	268,402	644	,417		
Toplam	271,284	646			

P<0,05

Tablo 4’te Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ve Spor Yöneticiliği Bölümü öğrencilerinin yaşam boyu eğilim puanları ANOVA testi ile karşılaştırılmış ve fark anlamlı bulunmuştur (p<0,05). Bölümler arası yaşam boyu eğilim puanları arasındaki fark Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine çıkmıştır ve bu bölüm öğrencilerinin puanları diğer iki bölüme göre daha yüksektir.

Tablo 5. Sınıflara göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri tablosu

Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	6,843	3	2,281	5,546	,001
Grupiçi	264,441	643	,411		
Toplam	271,284	646			

P<0,05

Tablo 5’te Sınıf seviyesine göre öğrencilerinin yaşam boyu eğilim puanları ANOVA testi ile karşılaştırılmış ve fark anlamlı bulunmuştur (p<0,05). Sınıflar arası yaşam boyu eğilim puanları arasındaki fark 3. sınıflar ile diğer sınıflar arasındadır. Bu fark 3. sınıf öğrencilerinin puanlarının diğer üç sınıfa göre daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarının yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin cinsiyet ve yaş gruplarına göre yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanlarında fark anlamlı bulunmamıştır ($p>0.05$). Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerine göre ve sınıflara göre ise fark anlamlı bulunmuştur ($p<0.05$).

Alan yazın incelendiğinde yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile ilgili farklı sonuçlar çıkan araştırmalara rastlanmaktadır. Araştırmalar incelendiğinde; Demirel ve Akkoyunlu'nun (2010) öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirledikleri çalışmalarında yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşırken, Karakuş (2013)'un araştırmasının sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri puanlarının ölçek puanının üstünde olduğu ve buna göre de öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin iyi seviyede olduğu görülmüştür. Demirel ve Akkoyunlu (2010) çalışmalarında öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve bilgi okuryazarlığına ilişkin özyeterliklerinin yüksek düzeyde olduğunu belirlemiştir. Diker-Coşkun, Demirel (2010)'un araştırma sonuçlarında ise üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin düşük olduğunu belirlenmiştir. Appley (2001) üniversite eğitimi süresince alan öğretiminin yanı sıra yaşam boyu öğrenme becerilerinin de öğrenilebileceğini belirtmiştir. Bu amaçla öğrencilerin yaşam boyu öğrenme becerilerini etkin şekilde gerçekleştirebilecekleri ve öğrenmeye karşı olumlu tutum ve istek oluşturabilecekleri örtük programların hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır (Appley, 2001).

Cinsiyet değişkenine göre araştırma sonucunda fark anlamlı bulunmamıştır. Alan yazın incelendiğinde; Tunca, Alkın-Şahin ve Aydın (2015), eğitim fakültesinde öğrenim gören toplam 1125 öğretmen adayı ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile ilgili yaptıkları çalışmada cinsiyete göre fark bulamamışlardır. Diker-Coşkun ve Demirel (2012) 1545 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada üniversitede öğrenim gören 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin yaşam boyu eğilimlerinde cinsiyet açısından kız öğrenciler lehine anlamlı fark bulmuşlardır. Evin-Gencel (2013) farklı alanlarda öğrenim gören 551 öğretmen adayının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algılarını inceledikleri çalışmalarında bayan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları erkek öğretmen adaylarından daha olumlu olduğunu bulmuşlardır. Jenkins (2004), bayanların sorumlulukları nedeniyle iş bırakma, iş değiştirme ya da işe ara verme vb. durumlarla sık karşılaştıklarını, değişime uyum sağlamak için çaba gösterdiklerini, böylelikle onların yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin olumlu yönde etkilendiğini belirtmektedir.

Bölüm değişkenine göre araştırma sonucunda; bölümler arası yaşam boyu eğilim puanları arasındaki fark Antrenörlük Eğitimi Bölümü lehine çıkmıştır ve bu bölüm öğrencilerinin puanları diğer iki bölüme göre daha yüksektir. Alanyazın incelendiğinde farklı alanlarda öğrenim gören öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile ilgili çalışmalara rastlanmakla beraber beden eğitimi ve spor öğretimi alan öğrencilerle ilgili direk bir çalışmaya rastlanmadığından dolayı bu değişken diğer çalışmalarla tartışılmamıştır.

Sınıf değişkenine göre araştırma sonucunda 3. sınıflar ile diğer sınıflar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde bu sonucu destekleyen veya fark bulunmayan araştırmalara rastlanmaktadır. Tunca ve diğ. (2015) yaptıkları çalışmada eğitim fakültesinde öğrenim gören toplam 1125 öğretmen adayı ile yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemişler ve öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde, sınıf düzeyi değişkenine göre 1. sınıflar ile diğer 3 sınıf arasında fark bulmuşlardır. Bu fark 2., 3., ve 4. sınıf öğretmen adaylarının puanlarının yüksekliğinden kaynaklanmaktadır. Diker-Coşkun ve Demirel (2012) 1545 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada üniversitede öğrenim gören 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin yaşam boyu eğilimlerinde 4. sınıf lehine anlamlı fark bulmuşlardır. Karakuş (2013) meslek yüksekokulunda öğrenim gören, farklı bölüm ve sınıflarda okuyan 231 meslek yüksekokulu öğrencisinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerini incelemiş, 1. sınıf ile 2. sınıf öğrencileri arasında anlamlı fark bulmuştur. Bu farkın 2. sınıf öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin daha yüksek seviyede olmasından kaynaklandığını belirtmiştir. Harpe ve Radloff (2000) yaşam boyu öğrenmenin gerçekleşebilmesi için üniversite programlarının öğrencilerin kendi öğrenmelerini kontrol edebilecekleri ve araştırma sorumluluğunu alabilecekleri etkinliklerle düzenlenmesi gerektiğini belirtmektedir (Akt. Diker-Coşkun ve Demirel, 2012).

Sonuç olarak; Yükseköğretim programlarında yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik etkinliklere yoğun olarak yer verilmelidir. Seçmeli ders havuzlarında yaşam boyu öğrenmede anahtar yeterlikler olarak belirlenen alanlara ilişkin derslerin yer alması bu konuda öğrencilere fırsatlar yaratabilecektir. Bununla birlikte farklı eğitim kademelerinde ve farklı alanlarda özellikle de spor eğitimi alanında öğretmen ve öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerini ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların artırılması alana katkı sağlayabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akkuş, N. (2008). Yaşam boyu öğrenme becerilerinin göstergesi olarak pisa sonuçlarının türkiye açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aksoy, M. (2008). Hayat boyu öğrenme ve kariyer rehberliği ilkelerinin istihdam edilebilirliğe etkileri: otel işletmeleri üzerine bir uygulama. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Appley, D. (2001). The Covert curriculum: the lifelong learning skills you can learn in college. http://www.hammiverse.com/apbio/student_success_resources/lifelong_learning_skills. (Erişim Tarihi: 3 Nisan 2017).
- Demirel, M., Akkoyunlu, B. (2010). Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve bilgi okuryazarlığı özyeterlik algıları. 10th International Educational Technology Conference, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul, Proceedings Book, Volume 2, 1126- 1133.
- Devlet Planlama Teşkilatı (2001). Sekizinci beş yıllık kalkınma planı. www.dpt.gov.tr/DocObjects/Download/3206/oik584.pdf adresinden alınmıştır. (Erişim Adresi: 5 Kasım 2017)
- Diker-Coşkun, Y. & Demirel, M. (2010). Lifelong learning tendency scale: the study of validity and reliability. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 5, 2343-2350.
- Diker Coşkun, Y. ve Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42:108-120.
- Dinevski, D. & Dinevski, I.V. (2004). The concepts of university lifelong learning provision in europe. *Transition Studies Review*, 11 (3), 227-235.
- Evin Gencil, İ. (2013), Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine yönelik algıları. *Eğitim ve Bilim*, Cilt 38, Sayı 170
- Erdamar, G. (2011). Yaşam boyu öğrenme. Ö. Demirel (Ed.) *Eğitimde Yeni Yönelimler*, (219-237). Ankara: Pegem akademi.
- Güleç, İ. Çelik, S. & Demirhan, B. (2012). Yaşam boyu öğrenme nedir? kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2 (3), 34-48.
- Günüç, S. Odabaşı, H. & Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 11(2), 309-325.
- Jenkins, A. (2004). Women, lifelong learning and employment. CEEDP, 39. Centre for the Economics of Education, London: School of Economics and Political Science.
- Karakuş, C. (2013). Meslek yüksek okulu öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. Cilt:2 Sayı:3.
- Kurt, İ. (2000). Yetişkin eğitimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- METEK Projesi Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2009) Ankara <http://www.metek.meb.gov.tr/.../Turkiye.HAYAT.BOYU.%20OGRENME.STRATEJI.BELGESI>.Erişim Tarihi: 12 Haziran 2018.
- Temel, C. (2016). A study of global citizenship levels of Turkish university students according to different variables (youth camp leaders sample). *Educational Research and Reviews*, 11 (17), 1689-1695.

- Turan, S. (2005). Öğrenen topluma doğru avrupa birliği eğitim politikalarında yaşam boyu öğrenme. Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi. 5 (1). 87-98.
- Tunca, N. Alkın-Şahin, S. & Aydın, Ö. (2015) Öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme eğilimleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Sayı 2.